

ANKETNA ISPITIVANJA 2014. GODINA

Pristupačnost narodnih knjižnica u RH

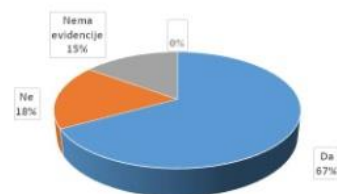
U svrhu ispitivanja pristupačnosti knjižničnih prostora i knjižnične građe osobama s invaliditetom različitih oštećenja, pravobraniteljica je provela anketno ispitivanje o provedbi Konvencije i Nacionalne strategije u 60 nasumce izabranih narodnih knjižnica diljem RH. Prema zaprimljenim podacima od 60 ispitanih narodnih knjižnica, rezultati ispitivanja su pokazali da su knjižnice u većim gradovima u znatnom dijelu osigurale pristupačnost svojih prostora za osobe s tjelesnim oštećenjem koje se kreću uz pomoć pomagala, ukoliko oni nisu smješteni u zaštićenoj spomeničkoj baštini te osigurale potpunu tehnologiju koja omogućava korištenje knjižnične građe slijepim osobama. U manjim sredinama postoji veliki prostor za poboljšanja.

Ispitivanje su također provele i Knjižnice grada Zagreba i Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu kojim su obuhvaćene 244 narodne knjižnice u RH. Odgovor je zaprimljen od njih 122.

ZASTUPLJENOST OSOBA S INVALIDITETOM U NAR. KNJ.

1. Jesu li u vašu knjižnicu učlanjene osobe s invaliditetom i/ili djeca s teškoćama u razvoju?

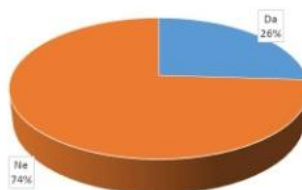
(osobe s dugotrajnim tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjima kao što su osobe oštećena vida, osobe oštećena sluha, osobe s deficitom pažnje/hiperaktivnim poremećajem, osobe s teškoćama u kretanju i sl.)

u velikom broju programa za evidenciju korisnika ne postoji rubrika u kojoj se bilježi da je korisnik osoba s invaliditetom
→ knjižničari jedan dio odgovora pisali na osnovu osobnog kontakta s korisnicima i osobne procjene

PROSTORNA PRISTUPAČNOST

5. Ima li knjižnica sanitarni čvor za invalide?

PROSTORNA PRISTUPAČNOST

6. Navedite koju opremu knjižnica posjeduje:
(višestruki odgovor)

Najveći broj knjižnica:

- stolovi za čitanje i stolovi za računala različite visine, stolice s čvrstim naslonima za ruke
- kazetofon, CD uređaje za reprodukciju, DAISY uređaje za reprodukciju i ostalu opremu neophodnu za korištenje audiovizualne zbirke

Navedena oprema predstavlja najmanji trošak za knjižnicu, pa je i najzastupljenija.

Računala prilagođena korisnicima s invaliditetom: 8 % knjižnica, kao i **računala opremljena čitačem zaslona, programima za čitanje s ekrana i povećanje ekrana** za osobe oštećena vida.

Pomični pult, stanica za samozaduživanje: po 1 knjižnica.

Ništa od navedenog: 17 % knjižnica.

Niti jedna knjižnica nema sve navedeno.

VRSTE MEDIJA

7. Zaokružite vrste medija koje Vaša knjižnica posjeduje:
(višestruki odgovor)

Najzastupljenije:

- zvučne knjige, zvučne novine i zvučna periodika kao i knjige lagane za čitanje
- e- knjiga i taktilne slikovnice
- video/DVD knjige s titlovima i/ili znakovnim jezikom.

U najmanjoj mjeri:

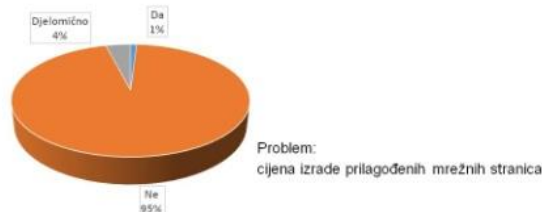
- knjige u uvećanom tisku, brajici te DAISY zvučne knjige.

Ne posjeduje ništa od navedenog: 14 % knjižnica.

USLUGE I KOMUNIKACIJA

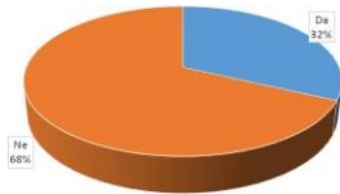
8. Ima li knjižnica mrežnu stranicu prilagođenu osobama s invaliditetom?

(u skladu s W3C preporukama za pristupačne mrežne stranice - osigurati softver za uvećanje teksta, promjenu fonta i kontrasta, promjenu dužine redova, osigurati alternativne formate za .pdf i .doc odnosno neformatirani tekst .txt, zvučni zapis popratiti tekstem, slike opisati tekstem i dr.)

USLUGE I KOMUNIKACIJA

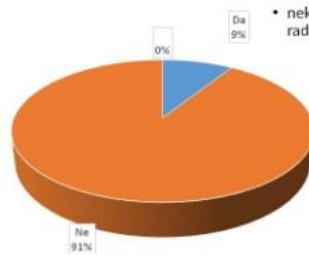
10. Pruža li vaša knjižnica informacije o svojim uslugama korisnicima s invaliditetom?
(brošure, istaknute obavijesti i sl.)

- istaknute obavijesti, na mrežnim stranicama, medijima, osobnim kontaktima, letcima i brošurama
- suradnja s udrugama

USLUGE I KOMUNIKACIJA

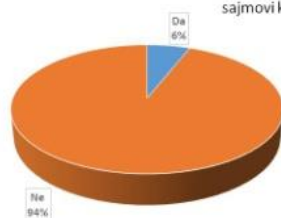
13. Rade li osobe s invaliditetom u vašoj knjižnici?

- različiti položaji - od voditelja knjižnice do operatera na centrali
- neke su zaposlene i preko programa javnih radova HZZ-a i stručnog osposobljavanja

USLUGE I KOMUNIKACIJA

14. Volontiraju li osobe s invaliditetom u vašoj knjižnici?

- širok raspon volonterskih poslova
- knjižničarski poslovi, manje zahtjevni poslovi, sajmovi knjiga, održavanje radionica

ZAKLJUČAK

- Narodne knjižnice diljem Hrvatskoj djeluju unutar različitih uvjeta u svojoj lokalnoj zajednici i trude se u skladu s potrebama te zajednice, kao i u skladu s financijskim mogućnostima i raspoloživošću kadra koji radi u njima osigurati osobama s invaliditetom jednake uvjete u pružanju svojih usluga.
- U nekim sredinama je to lakše izvedivo, a u nekima manje. U globalu, rezultati pokazuju osviještenost narodnih knjižnica za potrebe osoba s invaliditetom jer teže da svoje prostore, građu, medije i usluge učine što dostupnijim i prilagođenijim stvarnim potrebama osobama s invaliditetom.
- Zbog nedostatnih financijskih sredstava ti uvjeti često nisu onakvi kakve bi knjižničari htjeli, ali ljudski faktor i osobni angažman knjižničara su presudni za prevladavanje trenutnih nedostataka i za težnju boljem.
- Konvenciju je teško primjenjivati u cijelosti jer njezina primjena ovisi o lokalnim zajednicama.